

26.2.2025

Asia Tornion-Muonionjoen yhteistarkkailun vesistötarkkailuohjelman hyväksyminen vuosille 2025 – 2030

Hakija Tornion-Muonionjoen yhteistarkkailun osapuolet

Annetut päätökset

Tarkkailuvelvollisia koskevat seuraavat Suomalais-ruotsalaisen rajajokikomission (SRRJK), Pohjois-Suomen ympäristölupaviraston (PSY) ja Pohjois-Suomen aluehallintoviraston (PSAVI) päätökset:

Asumajätevedenpuhdistamot	
Kilpisjärvi (Enontekiön Vesihuolto Oy)	PSAVI 169/2014/1, 30.12.2014
Karesuvanto (Enontekiön Vesihuolto Oy)	PSAVI 79/2019, 6.6.2019
Jerisjärvi (Jerisjärven Huolto Oy)	PSAVI 110/2013/1, 11.11.2013
Muonion kirkonkylä (Muonion kunta)	PSY 34/07/1, 3.4.2007 SRRJK M 5/06, 15.3.2007
Rautuvaara (Ylläksen keskuspuhdistamo, Tunturi Lapin Vesi Oy)	PSAVI 18/2018/1, 26.2.2018
Kolarin kirkonkylä (Tunturi Lapin Vesi Oy)	PSAVI 21/2020, 20.3.2020
Sieppijärvi (Tunturi Lapin Vesi Oy)	PSAVI 103/2013/1, 22.10.2013
Pellon kirkonkylä (Pellon vesihuolto- osuuskunta)	PSAVI 106/2021, 15.6.2021 PSAVI 93/2017/1, 7.12.2017
Ylitornion kirkonkylä (Ylitornion kunta)	PSAVI 135/2022, 1.11.2022 SRRJK M 21/89, 24.11.1989 SRRJK M 12/19 20.12.1991
Kaivos	
Rautuvaaran suljettu kaivos, SSAB Europe Oy/ Rautaruukki Oyj	PSAVI 94/2019, 25.6.2019 PSAVI 152/2016/1, 17.11.2016 PSAVI 85/2014/1, 29.8.2014 SRRJK M4/94, 7.10.1994 SRRJK Ä109/92, 19.2.1993

Asian vireilletulo

Eurofins Ahma Oy on 30.9.2024 toimittanut yhteistarkkailuun kuuluvien tarkkailuvelvollisten puolesta 25.9.2024 päivätyn Tornion-Muonionjoen yhteistarkkailun vesistötarkkailuohjelman vuosille 2025 – 2030 Lapin ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat –vastuualueen hyväksyttäväksi.

Edellinen Tornion-Muonionjoen yhteistarkkailuohjelma oli laadittu vuosille 2019 – 2024 ja se on voimassa siihen saakka, kunnes tämä päätös esitetystä uudesta tarkkailusuunnitelmasta on saanut lainvoiman.

Asianosaisten kuuleminen

Asian käsittelyssä ja ratkaisemisessa on noudatettu hallintomenettelyä siten kuin ympäristönsuojelulain (527/2014) 96 §:ssä säädetään.

Tarkkailuohjelmaa on kuulutettu ennen tämän päätöksen ratkaisua. Kuulutus ja tarkkailuohjelmaesitys ovat olleet nähtävänä 25.10. - 2.12.2024 välisen ajan ELY-keskusten verkkosivuilla osoitteessa www.ely-keskus.fi > ELY-keskukset > Lappi > Ajankohtaista > Kuulutukset ja ilmoitukset > Ympäristö ja luonnonvarat. Lisäksi ilmoitus kuulutuksesta on ollut nähtävänä Enontekiön, Muonion, Kolarin, Pellon ja Ylitornion kuntien sekä Tornion kaupungin ilmoitustauluilla.

Lausuntoa on pyydetty Enontekiön, Muonion, Kolarin, Pellon ja Ylitornion kuntien sekä Tornion kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisilta, Tornion- ja Kalix jokien vesiensuojeluyhdistys ry:ltä, Suomalais-ruotsalaiselta rajajokikomissiolta ja Lapin ELY-keskuksen kalatalousviranomaiselta.

Tarkkailuohjelma

Tornion-Muonionjoen vesistöalueen Suomen puoleisen osan vesistö tarkkailua on toteutettu yhteistarkkailuna vuodesta 1981 lähtien. Yhteistarkkailussa on tällä hetkellä mukana yhdeksän asumajätevedenpuhdistamo ja yksi suljettu kaivos vesistö tarkkailuiden osalta. Laitosten ympäristöluvissa on määrätty liittymisestä yhteistarkkailuun. Laitosten päästötarkkailut toteutetaan erillään yhteistarkkailusta ja ne myös raportoidaan omina kokonaisuuksinaan.

Vuosille 2025-2030 laaditun yhteistarkkailuohjelman pohjana käytetään vuosien 2019-2024 tarkkailuohjelmaa. Uusi ohjelma jatkuu pääpiirteissään edellisen ohjelman kaltaisena. Yhteistarkkailuohjelma sisältää vesistö tarkkailun vesinäytteenoton sekä biologisen tarkkailun, joka toteutetaan määrävuosittain piilevien ja pohjaeläinten osalta. Tarkkailun tulokset kootaan vuosiraportiksi, joka valmistuu tarkkailuvuotta seuraavan vuoden syyskuun loppuun mennessä.

Annetut lausunnot

Suomalais-ruotsalainen rajajokikomissio toi 30.10.2024 jättämässään lausunnossa esiin huomioita tiedonvaihtoon liittyen rajajokisopimukseen viitaten (§12 tiedonsaantioikeus). Rajajokikomissio ehdottaa, että ohjelman lyhyt tiivistelmä/johdanto-osa käännetään myös ruotsiksi, jotta ohjelman keskeinen sisältö on välitettävissä myös Ruotsin puolelle, vesistöyhteistyötä näin edistäen. Tässä komissio voi avustaa tarvittaessa. Lisäksi lausunnossa esitetään luonnoksen kohtien 9, 10.1 ja 10.2 osalta, että poikkeustilanteiden ilmoitukset, vesianalyysitulokset sekä vuosiraporttiluonnokset välitetään rajajokikomissiolle (info@fsgk.se) tiedoksi.

Tornion- ja Kalix jokien vesiensuojeluyhdistys ry vastasi 13.11.2024, ettei sillä ole mitään ohjelmaa vastaan.

Lapin ELY-keskuksen kalatalousviranomainen ilmoitti 29.11.2024, ettei sillä ole asiassa lausuttavaa.

Tornion kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen ilmoitti 2.12.2024, ettei sillä ole lausuttavaa.

Toiminnanharjoittajan kuuleminen ja vastine

Toiminnanharjoittajien edustajalle varattiin 11.12.2024 mahdollisuus esittää vastineensa annettuun lausuntoon. Toiminnanharjoittajien edustaja jätti vastineensa ELY-keskukselle 13.1.2025.

Vastineessa todetaan, että yhteistarkkailun osakkaat ja Meri-Lapin ympäristöpalvelut puoltavat suomalais-ruotsalaisen rajajokikomission kommentteja koskien Tornion-Muonionjoen yhteistarkkailuohjelman luonnoksen kohtia 9, 10.1 ja 10.2 s. 25.

Lapin ELY-keskuksen ratkaisu

Lapin ELY-keskus on tarkastanut 25.9.2024 päivätyn Tornion-Muonionjoen yhteistarkkailun vesistötarkkailuohjelman vuosille 2025 – 2030 ja tutkinut asiasta annetut lausunnot. ELY-keskus hyväksyy esitetyn ohjelman korjattuna tämän päätöksen liitteen mukaisesti. Tornion-Muonionjoen yhteistarkkailuun kuuluvien laitosten on toteutettava vesistövaikutustensa tarkkailu vuosina 2025 – 2030 vähintään tällä päätöksellä hyväksytyyn ohjelman mukaisessa laajuudessa.

Päätöksen liitteen mukaisesti korjattu tarkkailuohjelma tulee lähettää viimeistään kahden kuukauden kuluttua päätöksen lainvoimaiseksi tulosta Lapin ELY-keskuksen kirjaamoon sekä muille asiaan liittyville tahoille.

Perustelut

ELY-keskus katsoo, että tarkkailuohjelma vastaa ympäristölupapäätöksissä asetettuja vaatimuksia. Huomioiden tämän päätöksen mukaiset korjaukset, tarkkailuohjelman mukaisella tarkkailulla saadaan tarvittavat tiedot Tornion-Muonionjoen kuormittajien toiminnan vesistövaikutuksista.

Tarkkailuohjelma kattaa lupapäätösten mukaisesti tarkkailtavaksi määrätyt vesialueet. Tarkkailuohjelma on laadittu yleisten tarkkailuperiaatteiden mukaisesti. Täydennetyn ohjelman mukaisella tarkkailulla voidaan ennakolta arvioiden mitata yhteistarkkailussa mukana olevien toiminnanharjoittajien vesistövaikutukset ja tehdä johtopäätöksiä veden laadun ja ekologisen tilan muutoksista. Yhteistarkkailulla on ennalta arvioiden mahdollista saada riittävä tieto vesistövaikutuksista ko. kohteissa mahdollisiin tuleviin lupakäsittelyihin liittyen. Tarkkailuohjelma on laadittu vesipolitiikan puitedirektiivin vaatimukset sekä valtioneuvoston asetus vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista (1308/2015) huomioiden ja tarkkailumenetelmiksi on valittu herkimpiä tarkkailuissa käytettävissä olevia menetelmiä.

Päätöksen voimassaolo

Päätös on voimassa 31.12.2030 saakka. Uusi tarkkailusuunnitelma on esitettävä viimeistään 15.9.2030 Lapin ELY-keskuksen ympäristö- ja luonnonvarat vastualueen hyväksyttäväksi. Nyt hyväksytyä tarkkailua on toteutettava kuitenkin

siihen saakka, kunnes uudesta tarkkailusuunnitelmasta annettu päätös on saanut lain voiman.

Tätä päätöstä on noudatettava muutoksen hausta huolimatta ympäristönsuojelulain (527/2014) 200 §:n nojalla.

Sovelletut säännökset

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 6 §, 62–65 §, 85 §, 96 §, 192 §, 200 § ja 209 §
Vesilaki (587/2011) 3 luku 11 § ja 12 §

Laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä 1299/2004 21 §

Valtioneuvoston asetus vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista
1308/2015

Hallintolaki (424/2003) 7 luku 43–46 § ja 7 a luku 49 b § ja 49 d §

Valtion maksuperustelaki (150/1992) 8 §, 11 a § ja 11 b §

Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2024 (1215/2023) 2 ja 3 §

Käsittelymaksu ja sen määräytyminen

Käsittelymaksu on 1160 €.

Tarkkailuohjelman hyväksymispäätöksestä peritään valtion maksuperustelain (150/1992) ja valtioneuvoston asetuksen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2024 (1215/2023) mukainen maksu. Ympäristönsuojelulain mukaiseen lupaan liittyvän tarkkailusuunnitelman hyväksymisestä peritään maksu, jonka suuruus on 58 €/h. Tarkkailusuunnitelman hyväksymiseen on käytetty työaikaa kaksikymmentä (20) tuntia, joten maksu on 1160 €.

Laskun lähettäminen

Lasku lähetetään myöhemmin Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätös ja kuulutus pidetään nähtävillä ELY-keskusten verkkosivuilla osoitteessa www.ely-keskus.fi > Ajankohtaista > Kuulutukset ja ilmoitukset > Lappi > Ympäristö ja luonnonvarat, sekä ilmoitus kuulutuksen julkaisemisesta Muonion, Kolarin, Pellon ja Ylitornion kuntien sekä Tornion kaupungin verkkosivulla.

Tämä päätös lähetetään kaikille tarkkailuvelvollisille sekä tiedoksi alueen kuntien ympäristönsuojeluviranomaisille, kalatalousviranomaiselle, Suomalais-ruotsalaiselle rajajokikomissiolle, Tornion- ja Kalixjokien vesiensuojeluyhdistykselle sekä tarkkailuohjelman laatineelle konsultille.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea oikaisua Pohjois-Suomen aluehallinto-virastolta 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimus-osoitus on päätöksen liitteenä. Asian käsittelystä perittävään maksuun haetaan muutosta samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty. Asian on esitellyt ylitarkastaja Sannamari Pehkonen ja ratkaissut ympäristönsuojeluyksikön päällikkö Juha Hämäläinen.

Liitteet

Oikaisuvaatimusosoitus YSL 64 §

Tehtävät korjaukset 25.9.2024 päivättyyn ohjelmaesitykseen

Jakelu

Tornion kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen, Meri-Lapin Ympäristöpalvelut
Eurofins Ahma Oy

Kilpisjärven ja Karesuvannon jätevedenpuhdistamo, Enontekiön Vesihuolto Oy

Jerisjärven jätevedenpuhdistamo, Jerisjärven Huolto Oy

Muonion kirkonkylän jätevedenpuhdistamo, Muonion kunta

Kolarin kirkonkylän, Sieppijärvien ja Rautuvaaran jätevedenpuhdistamot, Tunturi
Lapin Vesi Oy

Pellon kirkonkylän jätevedenpuhdistamo, Pellon vesihuolto-osuuskunta

Ylitornion kirkonkylän jätevedenpuhdistamo, Ylitornion kunta

Rautuvaaran suljettu kaivos, SSAB Europe Oy/ Rautaruukki Oyj

Tiedoksi

Enontekiön kunta, ympäristönsuojeluviranomainen

Muonion kunta, ympäristönsuojeluviranomainen

Kolarin kunta, ympäristönsuojeluviranomainen

Pellon kunta, ympäristönsuojeluviranomainen

Ylitornion kunta, ympäristönsuojeluviranomainen

Tornion kaupunki, ympäristönsuojeluviranomainen

Tornion- ja Kalixjokien vesiensuojeluyhdistys

Suomalais-ruotsalainen rajajokikomissio

Lapin ELY-keskus, kalatalousviranomainen

Oikaisuvaatimusosoitus ympäristönsuojelulain (527/2014) 64 §:n nojalla tehtyyn päätökseen

Viranomaisen, jolta oikaisua vaaditaan

Asianosainen, joka on tyytymätön tähän päätökseen, saa hakea siihen oikaisua kirjallisesti Pohjois-Suomen aluehallintovirastolta. Asian käsittelystä perittävästä maksusta haetaan muutosta samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta. Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, oikaisuvaatimusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä. Oikaisuvaatimusaika päättyy **7.4.2025**.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- oikaisuvaatimuksenvaatimuksen tekijän nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset oikaisuvaatimuksen tekijälle voidaan toimittaa
- päätös, johon haetaan muutosta, miltä kohdin muutosta haetaan, mitä muutoksia vaaditaan tehtäväksi ja millä perusteella muutosta vaaditaan.

Jos oikaisuvaatimuksen tekijän puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos oikaisuvaatimuksen laatijana on joku muu henkilö, on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Oikaisuvaatimuksen liitteet

Oikaisuvaatimukseen on liitettävä

- elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin muutoksenhakija vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen perille

Oikaisuvaatimus on toimitettava Pohjois-Suomen aluehallintoviraston kirjaamoon (kirjaamo.pohjois@avi.fi). Oikaisuvaatimus liitteineen voidaan toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähettää postitse tai sähköpostilla.

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto

Käyntiosoite Linnankatu 3, Oulu

Postiosoite Pohjois-Suomen aluehallintovirasto, kirjaamo, PL 6 13035 AVI

Vaihde 0295 016 000

Sähköposti kirjaamo.pohjois@avi.fi

Oikaisuvaatimuksen on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Postiin oikaisuvaatimus on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (sähköpostilla) toimitetun oikaisuvaatimuksen on oltava käytettävissä aluehallintoviraston vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä.

sähköinen asiointi: www.avi.fi/muistutus

Maksu

Muutoksenhakijalta peritään oikaisuvaatimuksen johdosta tehdystä päätöksestä käsittelymaksu 225 euroa. Maksu perustuu voimassa olevaan valtioneuvoston asetukseen aluehallintovirastojen maksuista ja sen liitteenä olevaan maksutaulukkoon.

Tämä asiakirja LAPELY/3391/2018 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LAPELY/3391/2018 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Pehkonen Sannamari 26.02.2025 12:33

Ratkaisija Hämäläinen Juha-Pekka 26.02.2025 12:38